

پیام ضد و نقیض آمریکا

سخنگوی وزارت امور خارجه گفت: آمریکاراه زیادی برای نشان دادن صداقت خودش دارد ولی واقعیت این است که پیام‌هایی که از آمریکا گرفته می‌شود، پیام‌های بسیار ضد و نقیض و متناقض است؛ یعنی هم‌زمان با اظهار آمادگی برای مذاکره و گفت‌وگو، تحریم‌های گسترده در بخش‌های مختلف تجاری و تولیدی ما وضع می‌شود.

اسماعیل بقائی، سخنگوی وزارت امور خارجه در آخرین نشست خبری هفتگی خود در پاسخ به نخستین سئوال در خصوص جزئیات نامه دونالد ترامپ و ارتباط احتمالی سفر وزیر امور خارجه به عمان یا این نامه، گفت: ما فعلاً بنا بر انتشار رسانه‌ای این پیام نداریم. آنچه در رسانه‌ها منتشر شده عمدتاً گمانه‌زنی است و فحواي نامه با توجه به صحبت‌های عمومی رئیس‌جمهور آمریکا فاصله‌ای ندارد. پاسخ ما به این مکاتبه پس از تکمیل بررسی‌ها از طریق مقتضی انجام خواهد شد.

سفر وزیر امور خارجه به عمان ارتباطی به این نامه نداشت و از قبل برنامه‌ریزی شده بود. واقعیت این است که تحولات منطقه آنقدر سیال و شتابان است که اقتضا می‌کند کشورهای منطقه رایزنی‌های خود را به‌صورت فشرده انجام دهند.

بقائی در پاسخ به این سوال که ایالات متحده پس از حملات نظامی به یمن، ادعاها و تهدیدهایی را در خصوص ایران مطرح کردند، پاسخ ایران به این سخنان چیست؟ گفت: ما به هرگونه تعرضی علیه تمامیت سرزمینی و امنیت و منافع ملی ایران با قاطعیت پاسخ خواهیم داد و در این خصوص هیچ تردیدی وجود ندارد. اینکه اقدامات مردم‌مقاوم و قهرمان‌یمن را به دیگران منتسب می‌کنند در راستای نوعی جبران شکست‌های خودشان در این ۲۰ ماه گذشته است. همانطور که قبلاً شنیدید،

مردم یمن و دولت یمن به‌صورت مستقل در خصوص اقداماتی که لازم می‌دانند در حمایت از فلسطین صورت دهند، تصمیم می‌گیرند و این در راستای تصمیمات یمنی‌ها و در حمایت از مقاومت مشروع مردم فلسطین است. سخنگوی وزارت امور خارجه در پاسخ به سؤالی در خصوص ارسال پیام از سوی ایالات متحده گفت: آمریکا راه زیادی برای نشان دادن صداقت خودش دارد ولی واقعیت این است که پیام‌هایی که از آمریکا گرفته می‌شود، پیام‌های بسیار ضد و نقیض و متناقض است؛ یعنی هم‌زمان با اظهار آمادگی برای مذاکره و گفت‌وگو، تحریم‌های گسترده در بخش‌های مختلف تجاری و تولیدی ما وضع می‌شود. اساساً مذاکره دیپلماتیک و آداب و مقتضیاتی دارد که شما بپذیرید که منافع، متقابل است، اینکه بر اساس احترام متقابل و با نگاه برابر نگاه کنید و مهمتر از آن این است که تعهد آمریکا عملکرد بسیار نامناسبی دارد در طول این ۱۰-۱۵ سال نشان داده که به تعهداتش وفادار نیست و صحبت از گفت‌وگو و مذاکره را صرفاً به‌عنوان یک ابزار سیاسی و تبلیغاتی و روانی و نه به‌عنوان روشی برای حل و فصل اختلاف مدنظر قرار می‌دهد. پاسخ ما هم روشن است. سخنگوی وزارت امور خارجه در پاسخ به این سوال که از سفر معاون حقوقی و بین‌الملل به وین خبر دادید و ما همچنان شاهد سخنان مغرضانه مدیرکل آژانس در قبال ایران هستیم، آیا این موارد در دیدار با آقای گروسبی مطرح خواهد شد؟ گفت: دیدار آقای غربی‌آبادی با مدیرکل آژانس بین‌المللی انرژی اتمی در ادامه تعامل و همکاری ما با آژانس است که از قبل ادامه داشته است و در چهارچوب معاهدات بین‌المللی ذریبست است. در عین حال با توجه به اینکه تهدیدها علیه برنامه هسته‌ای ایران و علیه تاسیسات هسته‌ای صلح‌آمیز جمهوری اسلامی ایران در این روزها افزایش پیدا کرده طبیعی است که ما رایزنی‌های خودمان را برای بررسی ابعاد مختلف فنی و عملیاتی مرتبط با این موضوعات افزایش بدهیم و در تعامل با مقامات آژانس هم نسبت به تبعات و آثار چنین تهدیدهایی هشدار بدهیم. سخنگوی وزارت امور خارجه در واکنش به تهدید کشورهای اروپایی عضو برجام به استفاده از مکانیسم ماشه نیز گفت: صحبت کردن طرف مقابل از ساز و کار ماشه به این معنا نخواهد بود که یا به این معنا نیست که یک ابزار سهل‌الوصول هست و می‌توانند از این ابزار برای اعمال فشار و امتیازگیری از جمهوری اسلامی ایران استفاده بکنند. استفاده از این ساز و کار تبعات و آثاری دارد که قطعاً متوجه طرف‌های مقابل هم خواهد شد.

اول مهر سیاه

حادثه انفجار گاز متان در معدن معدنجوی طیس که به مرگ دردناک پنجاه و دو نفر از کارگران شاغل در آن منجر شد رماي توایم حقیقتاً تراژدی سال ۱۴۰۳ نام‌گذاری کنیم. کارگرانی که با دستمزدهای اندک، و در شرایط محیطی بسیار دشوار به کاریدی سنگین مبادرت می‌ورزیدند و به واسطه نبود ایمنی لازم جان خود را از دست دادند. ممکن است گفته شود این حادثه یک رخداد داخلی است چه ارتباطی با حقوق بین‌الملل دارد؟ در پاسخ باید گفت که در حقوق بین‌الملل تدبیری برای پیشگیری از چنین حوادثی پیش‌بینی شده است. به‌بیان دقیق‌تر، کنوانسیون ایمنی و سلامت در معادن که به ابتکار سازمان بین‌المللی کار، و در سال ۱۹۹۵ منعقد شده، استانداردهای مشخصی را برای خطرزدایی از کار در معدن پیشنهاد می‌دهد. عضویت در این معاهده بین‌المللی سبب می‌شود دولت‌ها به اجرای این استانداردها در معادن خود پایبند شده و خطرات انسانی ناشی از معدنکاری به حداقل برسد. مثلاً بر اساس ماده ۷ از این سند بین‌المللی، کارفرما به ایجاد یک محیط کاری ایمن، نظارت، ارزیابی و بازرسی منظم از محیط کار معادن، اطمینان از گردش هوا در محیط‌های کاری در زیرزمین، انجام تمهیدات لازم به منظور جلوگیری از حریق و توقف عملیات معدنکاری در صورت بروز خطر متعهد است. یا در ماده ۸ قید شده که کارفرما باید همواره یک طرح نجات برای مواقع اضطراری را آماده اجرا داشته باشد. در کلیت این معاهده بین‌المللی الزامات لازم به‌منظور پیش‌گیری از وقوع حادثه‌ای همچون مورد اخیر را پیش‌بینی نموده، و در فرض عضویت ایران شاید این حادثه هرگز رخ نمی‌داد. اما چرا تاکنون ایران عضویت این معاهده را نپذیرفته؟

مطابق اصل ۱۲۵ از قانون اساسی عضویت دولت ایران در معاهدات بین‌المللی مستلزم تصویب مجلس شورای اسلامی است و ماده ۹ از قانون مدنی هم تعهدات اینگونه را در حکم قانون معرفی می‌کند. کنوانسیون ایمنی و سلامت در معادن هم از این فرآیند مستثنی نبوده و در آذرماه ۱۳۹۸ لایحه پیوستن به آن از سوی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی به دولت تحویل داده شد. دولت وقت نیز در دی‌ماه ۱۳۹۹ لایحه را به مجلس فرستاد. از آن زمان تاکنون این لایحه در محاق است. حتی با وجود خدادا، هنوز به ردیف اولویت‌های مجلس وارد نشده. هیچ بعید نبود اگر این لایحه در همان زمان به قانون تبدیل می‌شد و الزامات ایمنی آن در سطح کشور اجرا می‌شدند، دیگر آن حادثه تلخ را شاهد نبودیم. ولی وجود اولویت‌هایی همچون طرح صیانت از حقوق کاربران فضای مجازی، قانون تسهیل کسب و کارها، قانون حجاب و عفاف و ممانعت از حضور محمدجواد ظریف در دولت دیگر مجاللی پرداختن به این لایحه نمی‌ماند. مع‌الوصف، پیوستن به این معاهده بین‌المللی همچنان حائز اهمیت است و بدون شک می‌تواند از وقوع حوادث مشابه در آینده جلوگیری نماید.

قصه پُر غصه‌ی گرسنت

قرارداد گرسنت نمونه‌ای از عجایب مدیریتی تاریخ معاصر ایران محسوب می‌شود. یک قرارداد سرمایه‌گذاری بیست و پنج‌ساله به منظور بهره‌برداری از میدان‌گازی مشترک سلمان میان شرکت ملی نفت ایران و شرکت اماراتی گرسنت پترولیوم که در فرض مطلوب می‌توانست بدون هیچ چالش اساسی اجرا شود، و به سهم خود در رونق اقتصادی ایران ایفای نقش کند. اما با تغییر دولت در ایران و تصمیم به عدم اجرای تعهدات قراردادی به مجموعه‌ای از دعاوی بین‌المللی ریز و درشت بدل شد و نهایتاً هیچ منفعتی برای کشور نداشت، بلکه خسارات فراوانی را هم سبب شد و بسیار محتمل است که در آینده نیز بر شمار زیان‌مندی آن افزوده شود. در سال ۱۴۰۳، دو رویداد مرتبط با دعاوی گرسنت را شاهد بودیم. نخستین مورد رای دادگاه ناحیه روتردام هلند به تاریخ ۳۰ اکتبر ۲۰۲۴ است که در چهارچوب آن اعتراض مطرح‌شده از سوی ایران به مصادره یک ساختمان متعلق به ایران در ازای غرامات ناشی از محکومیت مردود اعلام شد و احیای مالکیت این ملک ارزشمند از دست رفت.

دومین فقره، ادعای پیروی حقوقی در نهاد داوری گرسنت بود که در ذیل آن ادعای خواهان اماراتی برای محکومیت شرکت ملی نفت ایران به جبران میلیاردها دلار خسارات وارده به ثالث مردود اعلام شد. مورد اخیر اگرچه مثبت است، اما با مجرمانه بودن رای داوری امکانی برای ارزیابی مستقل فراهم نیست و ما ناگزیر از پذیرش ادعای - کاملاً یک‌سویه - پیروزی حقوقی از سوی نهاد متولی دعاوی بین‌المللی (مرکز امور حقوقی بین‌المللی ریاست جمهوری) هستیم. در مجموع، قصه پُر غصه‌ی پرونده‌های گرسنت مفصل‌تر از آن به نظر می‌رسد که در سال ۱۴۰۴ از خط پایان عبور نمایند. لیکن می‌توانیم امیدوار باشیم و به این دل خوش کنیم که در یک مورد با اقدام حقوقی صحیح از منافع ملی ایران صیانت شده. حتی اگر رای داوری با استناد به محرمانگی قابل انتشار نباشد!

قابل حصول خواهد بود. حل اختلاف‌های فوق‌الذکر از طُرق مسالمت‌آمیز می‌تواند سال ۱۴۰۴ را به سال پایان پذیرفتن تونل تاریک و بی‌انتهای تحریم‌های ایران مبدل سازد، بلکه اقتصاد ایران یک نفس راحت بکشد.

دندان تیز امارات برای پاره تن ایران

ادعای مالکیت امارات بر جزایر سه‌گانه ابوموسی، تُنب بزرگ و تُنب کوچک قدمتی سی‌ساله دارد. با این وصف در سال ۱۴۰۳، دو رویداد مهم را در این رابطه شاهد بودیم. نخستین رویداد در ماه مه ۲۰۲۴ و در جریان صدور بیانیه نشست پایانی اعضای جامعه عرب اتفاق افتاد. جامعه عرب - با عنوان کامل جامعه دولت‌های عرب - نام یک سازمان بین‌المللی منطقه‌ای است که با هدف کاهش اختلاف‌های ایدئولوژیک، تقویت همبستگی و ایجاد هماهنگی میان سیاست‌ها و فعالیت‌های دولت‌های عربی با امضای «میثاق جامعه عرب» به سال ۱۹۴۵ شکل گرفت و در حال حاضر ۲۲ دولت عضویت آن را پذیرفته‌اند. این سازمان از پنج ژکن تشکیل شده که یکی از این ارکان، گروه‌های ای ادواری پادشاهان و رؤسای جمهور دولت‌های عضو است که از سال ۱۹۶۴ بدین سو در سی‌وسه نوبت تشکیل شده. در پاراگراف ۱۱ از بیانیه آخرین نشست چنین آمده: «با تأکید مجدد بر حاکمیت امارات متحده عربی بر سه جزیره خود (تُنب بزرگ، تُنب کوچک و ابوموسی)، از جمهوری اسلامی ایران می‌خواهد در انطباق با قواعد حقوق بین‌الملل و منشور ملل متحد و به منظور مشارکت در اعتمادسازی و ارتقای امنیت و ثبات در منطقه خلیج عربی، به ابتکار امارات متحده عربی مبنی بر یافتن راه‌حلی مسالمت‌آمیز از طریق مذاکره مستقیم یا مراجعه به دیوان بین‌المللی دادگستری بپرامون این مسئله پاسخ دهد.» آنچه در این بیانیه جلب توجه می‌کند پیشنهاد مذاکره یا رجوع به دیوان بین‌المللی دادگستری است. می‌دانیم که مذاکره و دادگستری روش‌های حل «اختلاف بین‌المللی» هستند. در متن اصلی بیانیه که به زبان عربی تدوین شده، مفهوم «القضية» به کار رفته و اشاره‌ای به مفاهیمی چون «خصوصه»، «اتحاد» یا «اختلاف» - که قرابت مفهومی بیشتری با «اختلاف / Dispute» دارند - نمی‌شود. لذا ادعای حل اختلاف، در شرایطی که وجود اختلاف نزد امضانندگان قطعیت ندارد آماره‌ای از تناقض است. ایران در واکنش به یک پاسخ شفاهی بسنده کرده و واکنشی که گذشت زمان عدم کفایت آن را در چارچوب دومین رویداد مهم به اثبات رساند.

دومین رویداد، بیانیه مشترک شورای همکاری خلیج فارس و اتحادیه اروپا است که در اکتبر سال گذشته میلادی صادر شد و در پاراگراف ۴۶ آن این عبارت درج شده بود: «ما از ایران می‌خواهیم که به‌اشغال سه جزیره‌ی امارات متحده عربی شامل تُنب بزرگ، تُنب کوچک و ابوموسی که نقض حاکمیت امارات متحده عربی و اصول منشور ملل متحد است خاتمه دهد.» به عبارتی، هفت دولتی که اعضای مشترک جامعه عرب و شورای همکاری خلیج فارس محسوب می‌شوند ادعای وجود اختلاف را به‌اشغال ارتقا داده‌اند و توانسته‌اند اتحادیه اروپا را با این ادعای خود همراه کنند. این در حالی است که از بُعد تاریخی هیچ ابهامی درباره حاکمیت ایران بر جزایر سه‌گانه وجود ندارد. با این وجود امارات متحده عربی تلاش می‌کند تصرف مؤثر خاندان القاسم در سال‌های میانی قرن نوزدهم میلادی را ذیل قاعده «تصرف یک سرزمین خالی از سکنه» - به عنوان مبنای حقوقی ادعای خود مطرح نماید. دیوان بین‌المللی دادگستری - که امارات برای ارجاع این «اختلاف» به آن لحظه‌شماری می‌کنند - پرونده گرینلند شرقی اذعان داشت که یک سرزمین خالی از سکنه، چنانچه ادعای حاکمیتی دیگری در میان نباشد باصرف طرح ادعای نخستین دولت مدعی تعلق می‌گیرد. قاعده حقوقی که در رای داوری در پرونده جزایر کلیپر تون (فرانسه و مکزیک) و پرونده مینکواپر و ایکریپوس (فرانسه و انگلستان) در همان دیوان بین‌المللی دادگستری مورد تأیید قرار گرفت.

لذا با توجه به اوضاع و احوال و جری شدن امارات متحده عربی، هیچ بعید نیست که در آینده نه‌چندان دور، این موضوع روی میز قضات دیوان بین‌المللی دادگستری قرار بگیرد. اگر این اتفاق بیفتد (و خدای ناخواسته) محکوم شویم، سپردن اجرای رای به شورای امنیت سازمان ملل متحد به عنوان ضمانت اجرای آرای دیوان در پرتو رابطه متفاوت ایران و امارات با اعضای دائم این شورا می‌تواند به پیچیده‌تر شدن شرایط در منطقه منجر شود. اکنون ما باید از خود پرسسیم که آیا برای مواجهه حقوقی با امارات در موضوع جزایر سه‌گانه - که پاره تن ایران هستند - آمادگی داریم، یا همچنان می‌خواهیم با صدور بیانیه‌های دیپلماتیک و احضار سفیر به این ادعای بیجا پاسخ بدهیم؟

از میان علل مورد اشاره، ادعای ارسال موشک و پهپاد به روسیه بیش از سایر دلایل در سال ۱۴۰۳ برای ایران تحریم‌زا بود. از این جهت که سبب شد تا به واسطه آن حتی دولت نیوزیلند در زمین هم علیه ایران تحریم وضع کند! همچنین، اتحادیه اروپا هم در این سال بر اساس همین ادعا صنایع هوایی ایران را تحریم کرد تا امکان فعالیت از سه شرکت هوانوردی ایران ایر، ساها و ماهان در خاک بیست و هفت دولت عضو اتحادیه اروپا سلب شود. اضافه شدن نام سپاه پاسداران به لیست «گروه‌های تروریستی» در کانادا هم رویداد تحریمی مهم دیگری بود که به واسطه حاکمیتی بودن این نهاد نظامی در ایران بر پیچیدگی روابط فی‌مابین افزود.

در یک نگاه کلی، تحریم مولود پدید آمدن یک اختلاف بین‌المللی است و حل و فصل یک اختلاف بین‌المللی از دوروش خارج نیست: روش مسالمت‌آمیز و جنگ. توسل به جنگ برای حل یک اختلاف بین‌المللی در جهان پس از جنگ جهانی دوم ممنوع است. بنابراین غیر از توسل به روش‌های مسالمت‌آمیز جایگزین دیگری برای حل اختلاف‌های منتهی به این تحریم‌ها وجود ندارد. روش‌های مسالمت‌آمیز به دو الگوی حقوقی (شامل داوری و دادگستری) و سیاسی (شامل مذاکره، میانجیگری، مساعی جمیله، سازش) قابل تقسیم هستند. در شرایط فعلی، توسل به روش‌های حقوقی - همچون رجوع به دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

تحریم قلمداد نموده‌اند، یا هرگز از سوی ایران پذیرفته نشده و یا ایران آنها را بخشی از تحولات اجتناب‌ناپذیر منطقه‌ای و جهانی دانسته که تحریم‌کنندگان چاره‌ای جز پذیرش آنها ندارند. ادعاهای همچون ارسال سلاح به روسیه در جنگ علیه اوکراین، استفاده تسلیحاتی از انرژی هسته‌ای، اقدامات نیروهای شبه‌نظامی در منطقه غرب آسیا و نقض حقوق بشر سر فصل‌های مبنای این تحریم‌ها قلمداد می‌شوند. سیاهه تحریم‌های وضع شده علیه ایران ظرف چند سال اخیر آنقدر مطول شده که اشاره به اسامی اشخاص حقیقی و حقوقی در چند ده شماره از تمام صفحات روزنامه هم‌میهن نیز نکتید. لذا ارائه مصادیق این تحریم‌ها در این مختصر ممکن نیست. در عین حال، ارزیابی مطابقت این تحریم‌ها با بعضی تعهدات حقوق بشری نسل‌های دوم و سوم از حقوق بین‌الملل بشر به دلیل همین مبنای عقیدتی متفاوت مصداق استدلال بی‌نتیجه‌است.

از میان علل مورد اشاره، ادعای ارسال موشک و پهپاد به روسیه بیش از سایر دلایل در سال ۱۴۰۳ برای ایران تحریم‌زا بود. از این جهت که سبب شد تا به واسطه آن حتی دولت نیوزیلند در زمین هم علیه ایران تحریم وضع کند! همچنین، اتحادیه اروپا هم در این سال بر اساس همین ادعا صنایع هوایی ایران را تحریم کرد تا امکان فعالیت از سه شرکت هوانوردی ایران ایر، ساها و ماهان در خاک بیست و هفت دولت عضو اتحادیه اروپا سلب شود. اضافه شدن نام سپاه پاسداران به لیست «گروه‌های تروریستی» در کانادا هم رویداد تحریمی مهم دیگری بود که به واسطه حاکمیتی بودن این نهاد نظامی در ایران بر پیچیدگی روابط فی‌مابین افزود.

در یک نگاه کلی، تحریم مولود پدید آمدن یک اختلاف بین‌المللی است و حل و فصل یک اختلاف بین‌المللی از دوروش خارج نیست: روش مسالمت‌آمیز و جنگ. توسل به جنگ برای حل یک اختلاف بین‌المللی در جهان پس از جنگ جهانی دوم ممنوع است. بنابراین غیر از توسل به روش‌های مسالمت‌آمیز جایگزین دیگری برای حل اختلاف‌های منتهی به این تحریم‌ها وجود ندارد. روش‌های مسالمت‌آمیز به دو الگوی حقوقی (شامل داوری و دادگستری) و سیاسی (شامل مذاکره، میانجیگری، مساعی جمیله، سازش) قابل تقسیم هستند. در شرایط فعلی، توسل به روش‌های حقوقی - همچون رجوع به دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

دیوان بین‌المللی دادگستری یا دادخواهی نزد دیوان دادگستری اروپایی - به دلیل زمان‌بر بودن گزینه‌های مناسبی نیستند. از این رو، چنانچه حل اختلاف و رفع تحریم در دستور کار باشد، در پرتو توسل به این روش‌ها

